

UNITÁRIUS ÉLET

XIV. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

1960. OKTÓBER HÓ

Biztató lépések

Testvérlapunk, az „Evangélikus Élet” legutóbbi számában a „A Kereszténység egysége”-nek szükségességéről elmélkedve, örömmel emlékezik meg arról, hogy a Prágai Békekonferencia is határozott állást foglalt e kérdésben s állásfoglalásában világosan elhatárolta magát a téves nézetektől és a hiú reménységektől. Ugyanis köztudomású, hogy a római egyház feje hatalmas adminisztratív apparátussal úgynevezett egységzsírat megszervezésén, összehívásán fáradozik. Ennek az a célja, hogy a hitbéli ellentétek félretevéseivel is egységes keresztény frontot hozzon létre a Kelet ellen. Úgy látszik az egyedül üdvözítő egyház hajlandó lenne egy-két demonstratív jellegű világtalálkozó erejéig felfüggeszteni, vagy legalábbis leállítani mindazokat a rendeleteket és dekrétumokat, amelyek természetüknél fogva éket vernek még a hívő emberek közé is (rezervális stb.). Mindezzel egyidőben készülöben van 1961. júniusára egy Összkeresztény Békekonferencia, melyet követni fog Új-Delhiben az Egyházak Világtanácsának rendezésében egy világgyűlés, mely méreteiben minden eddigi hasonló jellegű találkozót felül fog múlni. Itt már a „tanbeli kérdések nem feszegetésével” kizárólagosan a béke érdekében igyekeznek összefogni majd a világ kereszténységének legjobb erőit.

Mi soha sem szoktunk beleszólni mások dolgaiba. Az sem bántott bennünket, hogy ha az igazságokat mások másként értelmezték s így az összes igazságok forrását: Isten lényét is másképp képzeletük el, mint mi. Most sem olyan szándék vezet bennünket, amikor ezeket felemlítjük, hogy azt keressük ami elválaszt, hanem inkább azt, ami minden ember életében és így minden nép életében is közös. Tudjuk jól, hogy a Vatikán által elkénzelt egységzsírat nyugodt lélekkel megtartanak nélkülünk is, mint ahogy az Ökumenikus gondolat jegyében eddig megrendezett minden találkozó is nélkülünk zajlott le, éppen „tanbeli kérdések” miatt. Az orthodox egyházak által rendezendő világgyűlés elvi alapjainak leszögezésében — hála az egész emberiség békevágyának — egy olyan határozott lényest látunk, amelyet eddig nem tapasztaltunk s amelyet éppen ezért örömmel köszöntünk mi is. Olvan régóta esedékes már ez a hajnali napsugár, mely egy új világ firmamentumán utat tört magának végre s talán éppen a mi nemzedékünk vívja ki azt a jézusi igazságot, hogy kinek-kinek a kereszténységét ne tanbeli kérdésekkel mérjék, hanem a mindennapi életben jelentkező kérdésekben mutatott magatartásával. Ez fogja jelenteni azt, hogy egy lényessel előbbre haladt a világ. Az Amerikai Unitárius és Univerzalista egyházak egyesülése alkalmával Dr. Dana M. Greeley, az unitáriusok elnöke megállapította, hogy a két egyház egyesülésével valójában egy „új vallás” született, mely az új idők vallása kell legyen. Az új

vallás az egyéni lélek szentségét minden intézmények fölébe helyezi, és megvalósítja a gyakorlatban a türelmességet, a jótékonyt és a nemeslelkűséget, amit a kereszténység 2000 év alatt inkább csak hirdetett. Mert hogy tudják megoldani a nemzetek és fajok az egymás közötti differenciákat és hogy éljenek harmóniában együtt, ha azok, akik vallásosoknak nevezik magukat s azt mondják magukról, hogy ők egy Istennek a gyermekei és hangoztatják, hogy hisznek az egyetemes embertestvériségben, de nem tartják tiszteletben azokat a különbségeket, amelyek tanbeli felfogásaikban jelentkeznek! Tudnunk kell, hogy az igazság hegycsúcsainak megközelítéséhez nemcsak egy ösvény vezet. Útban vagyunk — mégpedig siető léptekkel — a tudomány korszaka felé. A vallás, mely a maga benső világát nem tudja összhangba hozni az értelemmel és a tudomány eredményeivel, nem maradhat meg a tudomány korszakában. Bízunk abban, hogy a tudomány nem fog félrevezetni bennünket. Isteni adományaink vannak, melyek alkalmasakká tesznek arra, hogy megismerjük az egész világot, és az emberi tudásnak egyelőre nincsenek végleges határai. A vallás nem lehet ellenfele, hanem szövetségese kell legyen a tudománynak. A realitások világában a vallás realitások nélkül olyan fonák volna, mint a filozófia igazság nélkül, vagy az erkölcs moralitás nélkül, vagy a művészet szépség nélkül. És mégis, a vallás a hit vallása kell legyen. Hit az Univerzumban, hit az életben, hit Istenben és nagyon hangsúlyozottan, hit az emberben. Ez a géniusa a liberálizmusnak és ez a lelke az unitarizmusnak. Kell legyenek látásaink és álmaink s arra kell törekedjünk, hogy látásaink igazak legyenek s megvalósuljanak. Ahogy Channing mondotta, revelációra van szükségünk, de nem a mennyben, vagy a pokolban, hanem a saját lelkünkben. Ebben az ember benső revelációjában való hitünk végetlen. Mert tudjuk, hogy a végetlen az ember belső fejlődésének lehetősége, végetlen az ő moralitásának aspirációja, mint ahogyan végetlen a mérnöki művészetnek kapacitása is. Ebben az értelemben a vallás universalis, mint ahogy minden embernek joga van az igazságot megismerni, vagy mint ahogy joga van a szívnek a szeretethez. Ezért a választ nem lehet sem hitvallásokhoz, sem sacramentumokhoz kötni. És nem lehet egyházi intézményekbe zárni, vagy azokkal elhatárolni.

Közel ezer eklézsia híveinek a lelkében izzanak ezek a gondolatok s telítik az életet maguk körül. Mi úgy gondoljuk, ez is biztató lény a békés kibontakozás felé. Íme innen, a kicsinyek oldaláról is elindult a kereszténység egységének álma a megvalósulás felé. S hogy eltörpülnek benne a tanbeli kérdések az emberi lélek nagysága mögött!

Pethő István

Nagyenyed nevezetessége (Emlékeimből)

Az első világháború után az erdélyi magyarság el-lankadt életereje az irodalmi mozgalmakban buzdu-
lt föl legelevenebben.

Egy alkalommal Nagyenyedről kaptunk meghívást
irodalmi ünnepségre. A református kollégium lelkes
tanári kara volt a kezdeményező.

Örültem, hogy én is részt vehetek és szerepelhetek
a felolvasó ünnepségen. Végre belülről is láthatom
Nagyenyedet. Eddig csak az elsuhanó vonatról —
elég messziről — pillanthattam körvonalait.

De az is vonzott, hogy jó barátaim voltak a tanári
karban. Vidám, kedves pajtások a kolozsvári egye-
temről. Bodroghy Jánoshoz kiváltképpen élénk szá-
lak fűztek. Tanári körökben tudott dolog volt, hogy
Bodroghy, Kossuth Lajos életrajzát akarja megírni.
A nyári szünidőben egy-két hétre feljött Kolozs-
várra s a történelekről, elsősorban Kelemen Lajosnál,
életrajzi adatok iránt érdeklődött. A levéltári időzés
után kettesben is elstálgattunk és elüldögéltünk egy
csésze feketekávé mellett.

Tréfás szóval mindegyre az unitáriusok rovására
évődött. Azt szokta mondani, szerencse, hogy a
reformátusok még a múlt századokban kiszorították az
unitáriusokat Enyedről, mert csak így tudták váro-
sukat a világ közepévé tenni. (Gyere rózsám Enyedre
— Ott a világ közepe.) Hát most én is szétnézhetek a
világ közepén.

Vendégszerető családoknál kaptunk szállást. Engem
egy éltes házaspárhoz, dr. Jeney Elek árveszéki elnök
családjához vezettek. A kedves, nyájas nagvasszony
azzal fogadott, hogy érezsem magam otthon, mert
ő is unitárius, közeli rokona Ferencz József püspök
feleségének. A felolvasásra ők is eljönnek, különben
unitárius részről Szentiványi Árpád fogja kalauzo-
lásomat intézni. Ismerem-e őt? Megmondtam, hogy
a Szentiványi-családot ismerem egyháztörténelmi érde-
meikről, diákkoromból emlékszem a nagytekintélyű
Szentiványiakra, akik vidékről az egyházi gyűlésekre
feljöttek. A fiatalabbak közül Józsefet és Gábort
ismerem. Árpáddal azonban még nem találkoztam.

Amint ilyen alkalommal lenni szokott, ismerkedési
estre jöttünk össze. Bodroghy János bemutatott
Árpádnak és egymás mellé ültetett.

— Nő, unitáriusok, örüljete egymásnak. Hát én
örültem az én fölfedezett hitfelelemnek. Árpád nagyon
élénk hatást tett rám, megnyerő külseje volt, na-
gyon nyájas, szerény modorú. Tekintetéből, szavai-
ból hittestvéri szeretet sugárzott. Bizalmasság, ami
régebb olyan fényes ismertetőjele volt az egymásra
találó unitáriusoknak.

A Hangya szövetkezeti központ főtisztviselője volt.
Mint a néplap szerkesztője, beszélgetésünk során sok
értékes gazdasági felvilágosítást kaptam tőle. Meg-
állapodtunk, hogy másnap, az irodalmi ünnepség
megkezdése előtt megtekintjük a város nevezetes-
ségeit.

A nevezetességek kicsiny helyen csoportosultak.
Rövid séta után mehettünk volna vissza a díszes
vármegyeházára, az irodalmi ünnep színhelyére. De
Árpád mosolygott, karonfogott és azt mondta, hogy
még van valami mutatni valója. Egy mellékutcába
tértünk be. Kezdetleges utca volt. Árpád mente-
gette is. Nemsokára ez lesz a város főutcája, ez
visz majd ki a vasútállomásra. Megállított és egy
fákkal körülzöldelt tekintélyes épületre mutatott. —
Ez a mi unitárius szigetünk! — mondta. Templom
is van az épületben, papi lakás, és egy rész, ami-
ben inasotthont rendezünk be. Új építkezés, Ferencz
József püspök úr szentelte föl. — Nagy elismeréssel
fogadtam a közlést, de kétségem is volt. — Aztán
lesz-e elég hívó a templom benépesítésére? — Első-
sorban a Torockó völgyekre gondolok. Azoknak
Enyed a piacuk, számosan meg is telepedtek itt.
Ez a templomépület össze fogja őket és megtartja
egyházunk számára.

Visszatértünk a vármegyeházára. A rendező taná-
rok már ott forgolódtak. — Mit találtál Enyed leg-
nagyobb nevezetességének? — kérdezte Elekes Viktor
kolléga. — Várj, erre én felelek — vágott közbe
Bodroghy János. — Bizonyosan az unitárius temp-
lomot találtad a legnevezetesebbnek.

— Valóban meglepett azok után, amiket gyakran
hallok tőled. Azt szoktad mondani: „Enyed nem
engedheti meg, hogy az unitáriusok befészkelőd-
jenek.”

Feladtuk ezt az elvünket — nevetett Bodroghy
János. — Erre pedig Szentiványi Árpád bírt rá.
Meghajoltunk az ő szereteremtőltsága és nemes buz-
galma előtt. A város ingyen telket adott. Az épít-
kezésről emlékeztek. Árpád fölszólítására mindenki
szívesen adakozott. Az épület befejezésére Árpád
kölcsönt vett föl ingatlanaira.

Elekes Viktor is hozzászólt.

— Az unitárius templom itt nálunk csakugyan
nagy nevezetesség. Jelképe annak, hogy a szorongat-
tatás idején feledni tudjuk ellentétünket és egymás
terhének hordozására sietünk. Árpád nemes lélekkel
hitt ebben és nem csalódott hitében.

E találkozás óta sokszor néztem a vonatról — el-
melegedő szívvel Enyed körvonalait. Az unitárius
sziget is ott díszlik a haladás és a szabadság szelle-
mének otthonaképpen!

Szentiványi Árpáddal ezután a közélet terén szö-
vetkezeti és művelődési mozgalmakban, egyházi gyű-
léseken gyakran találkoztam. Tudtam, hogy szelíd,
jósa mosolya mögött erélves, munkás alkotó lélek
lakozik. Vártam és reméltem, eljön az alkalom,
amikor itt, Pesten is alkotó kézzel nvül hozzá egy-
házunk hajójához. Mécse azonban kialudt, mielőtt
az egyháztörténelmi küldetést itt Pesten teljesíthette
volna.

Gyallay Domokos

ÚJVÁRY LÁSZLÓ

Régi egyházi nemzedékünk egyik legbuzgóbb tagja távozott
el k. r. ünk. Üjváry László testvérünk személyében, 84 éves
korában.

Meggyőződését követte, amikor már fiatal férfi korában ki-
szabadult előbbi egyházának dogmai kötöttségektől terhelte
misztiku világából, mert az egyistenhit, a tiszta unitarizmus
szemléletében, eszméi egyszerűségében vélte megtalálni éle-
tének igazi értelmét. Törékeny, hajlott alkatát a mélységes
hit tüzeiben élő lélek izzása táplálta, hevítette, s a megpró-
báltatásokkal szemben ellenálló erővel övezte föl. „Bibliás em-
ber” volt, az evangélium igazságait azonban nem ajakán, de
szívében hordozta, s zajtalan, munkás életében, emberi maga-
tartásának legfőbb mértékének tekintette. Budapesti egyhár-
községünkben hosszú ideig a jegyzői tisztet töltötte be lelki-
ismeretes buzgósággal. Tevékenyen részt vett egykori kon-
ferenciáinkon, gyakran mint előadó. Az egykori „Unitárius
Ertesítő” és az „Unitárius Evkényv”-ek hasábjain számos hit-
erősítő közleménye látott napvilágot. Egy időben egyik vá-
sárnapi iskolai csoportunk vezetőjeként is buzgálkodott.
A felejtethetetlen „Laci bácsi” példamutató életének emlé-
keit őszinte kegyelettel őrizzük.

Könyvszemle

PIRNÁT ANTAL: Die Ideologie der siebenbürgischen Anti-
trinitarier in dem 1570-er Jahren. Az Allami Könyvtérjesztő
Vállalat 1960. évi szeptemberi „Tájékoztató”-jában olvassuk
Pirnát könyvéről a következőket: A modern racionalisztikus
gondolkodás kialakításában jelentős szerep illet meg a XVI.
század radikális eretnekmozgalma. Ezek közül is az egyik
legfontosabb a szentháromságtagadó (antitrinitárius, unitárius,
arianus, socinánus) irányzat. A polgári szabadgondolkodás e
nemzetközi szempontból is jelentős korai emlékeit a volt ko-
lozsvári Unitárius Kollégium könyvtárának kiadatlan kéz-
iratai alapján ez a mű ismerteti először. — Ismeretes, hogy
Pirnát Antal aspiráns a Magyar Tudományos Akadémia öst-
tündijával hosszú hónapokat töltött a Román Népköztársas-
ágban és a kolozsvári és más könyvtárakban és levéltárak-
ban végzett búvárkodásának eredménye e munka, mely nem-
csak a közéleti fontosságra való tekintettel először német nyelven
jelenik meg az Akadémiai kiadó gondozásában, kb. 240 oldal
terjedelemben. A munka magyar címe: Az erdélyi szenthá-
romságtagadók ideológiája az 1570-es években. Ismertetésére
még visszatérünk.

Fj.

Az evangélium fényénél...

„Légy hű mind halálig és neked adom az életnek koronáját.” (Jel. 2:10.)

Az evangélium igéje napjainkban, életünknek több nagy emlékeztető tényére veti fényét. A reformációra való emlékezés napján, mely benső tisztelettel idézzük azoknak a hű lelkeknek, történelemformáló személyiségeknek emlékeztetőt, akik a középkor sötétségéből, istenország világosságára vezették az emberiséget, mint a mi testvérünknek, Jézusnak hű tanítványai és Istennek alázatos szívű gyermekei. A reformáció előkészítői és megtestesítői egyaránt az isteni világosság ragyogó fényében állanak előttünk és ha a hívhősök sorából csak a legfényesebb nevüket is szoktuk emlegetni, mint Luther Márton, Kálvin János és Dávid Ferencet, áldott alakjuk és tiszta nevük általános jelképévé nemesedik mindannak, ami istenországa valóságának irányában több világosságot, szabadságot és igazságot jelez, az Isten és az ember iránti szeretet örök hűségében.

A mindhalálig való hűség evangéliumi igazsága ösztönzött bennünket ebben az évben is arra, hogy a kegyelet virágait helyezzük ismét, az örökkévalóságba költözött szereteteink emlékeztető őrző sírhalmokra. Az emlékezés fényében újra megelevenedett áldott emlékeztető apánknak, édesanyánknak, testvéreinknek, rokonainknak, és hű barátainknak áldott alakja. Buzgó imádság közepette vettük ajkunkra drága nevüket, hogy értünk való munkában, szeretetben és hűségben lefolyt életük, ösztönzéssel szolgáljon számunkra is ahhoz, hogy családi, népi és általános emberi feladatainkat, hozzájuk hasonló hűséggel tudjuk szolgálni mindhalálig.

Mi, unitáriusok és szabadelvű keresztények ez év-

ben még fokozottabb figyelemmel és áhítattal fordítjuk tekintetünket november 15-én „magos Déva vára” felé, hogy Dávid Ferenc nagyszerű alakja és hű szelleme elevenedjék szívünkben a halálára való emlékezés napján, születésének 450. évében! A porladó várfalak ma jobban mint bármikor, a lezajlott történelmi idők folyamán, ellenállhatatlan erővel sugározzák Dávid Ferenc hű szívének vérrel írott üzenetét, miszerint: „Az igazságot útjában semmi fel nem tartóztatja!”

Ez az üzenet irányítja tekintetünket az evangélium fényével arra a forumra, ahol a világ egyesült nemzeteinek és népeinek legjobbjai, az egyetemes emberi igazság iránti tántoríthatatlan hűséggel küzdő népek felszabadításáért, a békéért és annak az Isten szent lelkével ihletett szentírási üzenetnek valóra-váltásáért, hogy „változzanak a szabályok ekevassá!”

Ha mi, ma élő nemzedék méltók akarunk lenni arra, hogy az előttünk járó nagy reformátorok, hívhősök és szereteteink méltó utódai lehessünk, ha Dávid Ferenc szellemét valóban tiszteljük és hiszünk abban, hogy anyaszentegyházunknak Istentől rendelt feladata van ebben a világban, akkor áldott emlékeztető nagyjaink életének és harcának szellemét kell magunkévá tennünk. Ugyanolyan bátorsággal és hűséggel, életünk végső napjáig, harcolnunk kell nekünk is a magunk korának: a szociális ember, a haladó ember, a felvilágosult ember, a tudomány hatalmát és eredményeit a közös emberi jó szolgálatába állítani tudó ember világának valósulásáért. Számunkra is ne a halál és a megsemmisülés ijesztő rémképe jelezze a jövőt, hanem Isten és az ember iránti hűségünk jutalmául nyerjük el mi is az életnek koronáját! Amen.

R. Filep Imre

EGYSÉGBEN A HUMÁNUM ÚTJÁN

A XVIII. század derekán az angol elnyomó uralom ellen harcoló amerikai gyarmatok földjén, vallási meggyőződésük miatt szülőhazájukból elűzött emberek — köztük a természettudományos munkásságáról világhírű Priestley unitárius lelkész — terjesztik az unitárius és univerzalista egyházak eszméit. Több mint másfél évszázadon át a két haladó szellemről egyaránt ismert egyház egymás mellett, sőt teológiai vitáik idején egymás ellen is harcolva, igyekezett az orthodoxia hangja mellett a szabadelvűség gondolatát kifejezésre juttatni.

Közel fél évszázados magvetés érett kalászbá az elmúlt hónapokban, amikor az amerikai unitárius és univerzalista egyházak több mint kilencszáz gyülekezetének többsége, öt egy arányban megszavazta a két egyház egyesítését.

1960. május 23-án a bostoni zenepalota több mint kétezer személyt befogadó termében gyűltek össze első ízben együtt a két egyház küldöttei. Az egyesülés kimondását elhatározó, külön-külön tartott közgyűlését követte az első közös istentisztelet. Az egység megvalósulását az istentisztelet liturgikus részében egy szép aktus szimbolizálta. A nagy terem színpadán két ősi szószék volt elhelyezve, melyekből egykoron, a XIX. század első tizedeiben az unitárius Channing és az univerzalista Ballou hirdette az igazság eszméit. A két egyház vezetője előtt egy-egy gyertya égett. Középen, kandeláberben hatalmas gyertya állt. Dr. Dana McLean Greeley, az unitáriusok elnöke, és dr. Philip Giles, az univerzalisták szuperintendense megfogták az előttük álló égő gyertyát, megálltak a kandeláberben elhelyezett nagy gyertyaszál előtt s azt égő gyertyáikkal egyszerre lobbantották lángra, majd eloltották a kezükben tartott két külön lángot. Az istentiszteleten az ünnepi beszédet Donald

Harrington, a New York-i Community Church, a legnépesebb New York-i unitárius gyülekezet lelkésze tartotta. Köszönettel megőrizték és életünk új útján tovább viszik a jézusi kereszténység örökségét — mondotta. — De igaznak ismerjük el más vallások és filozófiai irányzatok által tanított egyetemes igazságokat és a modern tudomány hirdette igazságokat is. A szabadság gondolata önmagában véve üres fogalom. Szabadságszeretetünket arra kell felhasználnunk, hogy azoknak az embereknek, akik hallgatnak szavunkra, felébresszük lelkiismeretüket. Meg kell tanulnunk, hogy hogyan segíthetünk egymáson, együtt kell dolgoznunk, hogy leküzdjük a világban bennünket körülölelő sok szociális nyomorúságot.

Dr. C. M. Fischer lelkész, az univerzalisták elnöke ez évi közgyűlésükön tartott ünnepi beszédében, melyben a haladószellemű vallásosság jövőjéről beszélt, többek között a következőket állapította meg: „Gyülekezeteinket régen a tudnivalók gyülekeztetének nevezték. Szeretnénk, ha gyülekezeteinket a jövőben nemcsak egyes helyeken, hanem mindenütt, a szociális felelősség gyülekeztetének ismernék meg. Néhány esztendő óta számos unitárius és univerzalista gyülekezet és központi egyházi fórum állást foglalt a lefegyverzés, a nukleáris fegyverkezés megszüntetése érdekében. Sokfelől viseltük el a kritika hangját, mely azt mondotta, nem ismerjük a kérdések hátterét, melyekben állást foglalunk. Lehetséges, hogy a kérdés minden vonatkozását nem ismerjük, de napjaink égetően fontos kérdéseiben erkölcsi ítéletet mondunk. Ennek az ítéletnek a kimondására nemes hagyományaink szellemében jogosnak érezzük magunkat, mert tudjuk és érezzük, hogy a nukleáris hadviselés öngyilkosságot jelent és erkölcstelen. Szembe fordulunk a faji megkülönböztetés

gondolatával és küzdünk azért, hogy a humánus gondolata uralkodjék a népek életében."

Ebben az összefüggésben említjük meg, hogy Donald Harrington lelkész gyülekezetében — ahol vele együtt dolgozik magyar származású felesége, Szánthó Vilma, szintén okleveles lelkész — igen jelentős a színes egyháztagek száma.

Az amerikai unitárius és univerzalista gyülekezeteknek még sok gyakorlati nehézséget kell megoldaniuk, míg az 1961. májusában tartandó első közös ülésükön új vezetőket megválasztják. Az egyik neves univerzalista lelkész, Gordon McKeeman, s a sokaság írójának nemrégiben írt levelében megemlíti, hogy a tulajdonképpeni gyakorlati munka még csak most áll előtűk, amikor le kell győzni az egyes

gyülekezetekben a helyi rivalizálást, egyéni érdekeket, a külön utakon való járás gondolatát. Dr. J. L. Adams, a Harvard egyetem teológiai fakultásán az unitárius teológiai tudományok professzora, aki részt vett és előadást tartott a nyári Arminius-ünnepségeken, írja, hogy az évszázad legjelentősebb unitárius eseményének tekinti azt, hogy e két felekezet az egység útjára lépett.

Szeretnénk, ha az 1961. évi első közös közgyűlésükre a magyar unitarizmus üdvözlését azzal az érzéssel küldhetnénk el, hogy hozzánk hasonlóan, az emberség útján a jövő felismerésének tudatában ezzel a lépésükkel is már a jelenben a jövőt munkálják.

Ferencz József

HÍREK

EGYHAZUNK KÖRI TANÁCSA szeptember 14-én ülést tartott. Dr. Gálfalvi István főgondnok elnöki megnyitójában meleg szavakkal köszöntötte Gyallay Domokos egyházi tanácsost 88. születésnapja alkalmából. Kegyeletes szavakkal áldozott az elnök az elhalt Újváry László emlékének. A Tanács tagjai egy perces felállással adták kifejezést gyászuknak.

Az elnök főgondnok a továbbiakban a Tanács jókívánságait tolmácsolta Pethő István püspöki helynöknek születésnapja alkalmából.

Kedves mozzanata volt a gyűlésnek, amikor a püspöki helynök dr. Gálfalvi Istvánt a Tanács nevében köszöntötte 59. születésnapja alkalmából s a Tanács tagjainak szeretete jeléül átnyújtott neki egy ízléses kivitelű íróasztali készletet. A főgondnok meghatott szavakkal köszöntötte meg a kedves emléktárgyat. Az ülés további folyamán foglalkozott a Tanács az 1959. évi zárszámadással, amelyet elfogadtak, majd folyó ügyeket tárgyalt.

AZ EGYHÁZKÖRI TANÁCS Teológiai Bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott Kozma Tamás teológiai hallgató 1960-61. évi teológiai tanulmányainak ügyével és az egyes tantárgyakat az előadók között az alábbiak szerint osztotta meg: Cura pastoralis: Pethő István püspöki helynök. Szónoklati gyakorlatok: Bencze Márton. Doematika, valamint újszövetségi írásmagyarázat: R. Filep Imre. Vallástörténet és elmélete: Györfi István. Egyháztörténet: Ferencz József.

GYÖRFI ISTVÁN budapesti lelkész a Sport kórházban áll kezelés alatt. Györfi aflának mielőbbi gyógyulást, jó erőt és egészséget kívánunk.

PETHŐ ISTVÁN püspöki helynök a debreceni egyházközség adminisztrációs ügyintézésével eddigi szolgálati beosztásának érintetlenül hagyásával: Kelemen Miklós füzeggyarmati lelkészt bízta meg.

AZ UNITÁRIUS LELKESZ munkaközössége nyomdai előállításra elkészítette egy unitárius imakönyv anyagát.

ESKÜVŐ: Szabó László, dr. Szabó István pestiőrinci egyházközségünk gondnokának fia és Feiner Mária, a pestiőrinci templomban esküdtek örök hűséget egymásnak. Az esketési szertartást Huszti János lelkész végezte. Boldog házasságot kívánunk az új párnak.

A HÖGYES UTCAI templom orgonájának javítására a következő atyánkfiai adakoztak: Özv. Vezér Jánosné 10 Ft. id. Pethő István, Borbély Pál 50-50 Ft. Kovács Sándorné, Medvey Lajos, Miklós Károly. id. Nyiredy Géza 10-10 Ft. Dutka Mihályné, Major Péter 100-100 Ft. Buksa Attila és felesége, Buksa Márta és Gyöngyike 60 Ft. id. P. Buzogány Lajos 40 Ft. id. Pethő István 30 Ft. Tófalvi Sándor 10 Ft. Szántó Béláné 20 Ft. Deák Ferenc 20 Ft. Szántó Ferenc, Deák Lajos, Weitin Józsefné, Lengyel Gyuláné 10-10 Ft. Kádi Gáborné 5 Ft. Máthé Zoltán, Özv. Albert Jánosné 50-50 Ft. Bata Jánosné, Borbély István, és id. Kádár Ferenc, 10-10 Ft. A jószívű adakozót szeretettel az Isten!

GYÜLEKEZETI EVANGÉLIZÁCIÓK: Budapesten a Nagy Ignác utcai gyülekezeti teremben nov. 5-én, szombaton du. 6 órakor, a Högyes Endre utcai gyülekezeti

teremben nov. 20-án, vasárnap du. 6-kor. Pestőrincen november 6-án, vasárnap du. 6-kor a lakótelepi gyülekezeti teremben. Rákospalotán november 13-án vasárnap du. 6-kor a MÁV-telepi templom gyülekezeti termében a Széchenyi utcában. Híveinket szeretettel várjuk a meghitt családi összejövetelekre.

NYUGDLIALAPUNK 221.374-VIII. számú csekkszámújára az alábbi újabb adományok érkeztek: Weitin Józsefné 6 Ft. Özv. Páll Miklósné 2 Ft. Prágne Páll Zsuzsanna 5 Ft. Páll Miklós 2 Ft. dr. Salacz Aladárné 5 Ft. Tófalvi Sándor 10 Ft. Gálfalvi Sándor 20 Ft. Szőke Gerely 5 Ft.

HALOTTAINK

KÖLTŐ BORISKA, unitárius nőtársadalmunk tevékeny, buzgó tagja Budapesten elhunyt. Az újpesti-megyeri temetőben helyezték örök nyugalomra, R. Filep Imre lelkész szolgálatával.

KERÉKGYÁRTÓ JENŐ tanár, a jeles matematikus. Budapesten elhunyt. Széleskörű részvétellel helyezték örök nyugalomra a farkasréti temetőben R. Filep Imre lelkész szolgálatával.

FRUNZA MÁRTON a fia Budapesten meghalt. A kispesti új temetőben lefolyt egyházi szertartást Huszti János pestiőrinci lelkész végezte. Áldás halottaink emlékére.

Özv. Koroján Györgyné sz. Marosi Paula testvérünk sashalmon meghalt. Övéinek őszinte szeretete és mély gyásza kísérte utolsó útjára az Új Köztemetőben, Bencze Márton lelkész szolgálatával.

Külföldi egyházi hírek

A SCHWEIZERISCHE THEOLOGISCHE UMSCHAU, a svájci szabadelvű teológiai szemle, 1960. évi júliusi számában Barth Károly lelkész (nem azonos az egykoron jelentős hatást gyakorolt orthodox protestáns professzorral) a szabadelvű teológiai gondolkodás mai kilátásairól értekezik.

AZ UNITÁRIUS NŐK VILÁGSZERVEZETE az angliai Cambridgeben tartott konferenciájáról a magyar unitárius asszonyoknak üdvözlétet küldött.

A MOSZKVAI ORTHODOX PÁTRIARCHATUS tanulmánykötetet adott ki „Teológiai tanulmányok” címen. A kiadvány célja az, hogy az orthodox és más egyházak érdeklődőit megismertesse az orosz teológiai gondolkodással. Az első kötet liturgikai, biblia-kritikai tanulmányokat tartalmaz és ismerteti a keleti és nyugati egyházak közötti középkori és mai kapcsolatokat. A szemle rovat az ókatolikus egyház nemzetközi sajtószemléjét méltatja.

A MAGYARORSZÁGI SZABADEGYHÁZAK tanácsa új elnökséget iktatott be.

A magas életkora miatt visszavonult dr. Kiss Ferenc Kossuth-díjas professzor helyébe, elnöknek Szabó László baptista lelkész-elnököt választották meg.

AZ UNITÁRIUS IFJUSÁG VILÁGSZERVEZETÉNEK elnöke, C. Needham leicesteri, angliai pedagógus, a svájci Rüdlingenben tartott nemzetközi konferenciáról üdvözlétet küldött a magyar unitáriusoknak.

A BRIT-KINAI BARÁTI TÁRSASÁG, London-Hampstead kerületi csoportjának küldöttségét Hankinson Frigyes ny. unitárius lelkész vezette augusztusban a kerület unitárius családból származó országgyűlési képviselője, H. Brooke elé. Kérték, hogy a képviselők szorgalmazzák a brit kormánynál a népi Kína felvételét az ENSZ-be. Ismeretes, hogy a közgyűlésen az angol kormány milyen állást foglalt el, s hogy ezt az állásfoglalást a konzervatív napilapok egyrésze is elítélte. A közvélemény hangja előtt előbb-utóbb jobb belátásra térnek majd a felelős angol államférfiak. **RATTER MAGNUS** angol unitárius lelkész, aki a harmincas években Magyarországon is járt, több mint tízéves Cape-Town-ban végzett lelkészi szolgálat után, az ősszel hazatér Angliába és a londoni Golders Green gyülekezet papja lesz. A Dél-afrikai Unióban végzett szolgálata idején az afrikaiak jogainak elismerése mellett foglalt állást s ezért munkásságát sokan nem nézték jó szemmel.

LALONE EMERSON HUGH univerzalista lelkész az univerzalisták központi lapja szerkesztője, nemrégiben elhalt. Bátorhangú, jó tollú író és kiváló szónokot gyászol személyében egyháza, aki meleg érdeklődéssel viseltetett a magyar unitáriusok iránt, is.

BAUHAN J. RAJMOND lelkészt bízta meg az univerzalista egyház, központi havi szemléjük, az Unverzalist Leader szerkesztésével. Az új szerkesztőt e munkakörében mi is szeretettel köszöntjük.

A DÁNIAI UNITÁRIUSOK Protestánsok Tidende c. félhavonként megjelenő szemléjét újra megküldi egyházi könyvtárunk részére. Szeretettel köszöntjük a gyülekezet 80. évét betöltött pásztorát Th. Kierkegaard lelkészt, a lap szerkesztőjét és továbbra is jó egészséget kívánunk munkájához.

NIGERIA a legfiatalabb afrikai állam, mely október elsején nyerte el függetlenségét. Ebből az alkalomból szeretettel köszöntjük az ország fővárosában Lagosban tevékenykedő unitárius testvériség gyülekezetet, melynek tagjai nigériaiak és vezetőjük A. Soyombo-Abowaba. Ez a népes afrikai állam minden bizonnyal jelentős erőssége lesz az ázsiai afrikai semleges országok tömbjének.

UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: Pethő István. Evi előfizetési díj 12 forint.

Budapest, IX., Högyes Endre utca 3. Távb.: 137-186. Csekksz.: 50 561.

606630/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest